

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET.

N:r 3 (109)

Fredagen den 17 januari 1890.

3:dje årg.

<p>Byrå: Drottninggatan 48, en tr. Annonserpris: 25 öre pr pettrad (= 10 stafvelser). Utländska annonser 50 öre raden.</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 kr. för kvartalet, med Iduns- Mode- och Mönstertidning 1 kr. 65 öre; postarvodet inberäknadt.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10-11. Allm. Telef. 6147.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnúmerpris: 15 öre.</p>	<p>Prenumeration sker I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, i bok- lädorna samt å tidningskontoren.</p>
--	--	--	--	--

Enkekejsarinnan Augusta af Tyskland.

Historien om det tyska rikets segerkrönta enhetskamp är af det oförgängliga slag, att personer och händelser te sig snarare större än mindre, då de betraktas i perspektivet af ett längre tidsafstånd. Det gäller om de ledande männen, det gäller äfven om kvinnorna, ty äfven i den historien har kvinnan haft en uppgift att fylla vid mannens sida och har fyllt den äfven. Bland kvinnorna hade kejsarinnan Augusta som kejsar Wilhelms maka högsta rangplatsen, och den visste hon genom sin egen begåfning och verksamhet att försvara, liksom äfven hennes make icke blott var den krönte representanten af storverket, utan däri hade insatsen af en ihärdig lifsgärning.

Genom sin härkomst, sin ungdoms utveckling och sitt därpå erhållna skaplygne blef kejsarinnan Augusta representativt den sammanbindande länken mellan det nationela verkets skönliterära grundläggning och dess med politisk och militärisk dädkraft genomförda fulländning. Kejsar Wilhelms, Bismarcks och Moltkes tid skulle aldrig blifvit hvad den blef, om

icke Göthes, Schillers, Herders och Wielands tidevarf anslagit den tyska nationalstämningens djupaste strängar och väckt tro på en stor framtid. Det lilla Weimar blef sålunda föregångaren till det stora Berlin. Lilla, ja, om man mäter med kasermmått; men mäter man med kulturmått, då framman det stora Weimar, mot hvilket Berlin både var och förblir litet. Sistnämnda mått visade Napoleon, att han något förstod sig på, då han lofvade hertig Karl August att blifva storhertig, ty den weimarska arméen kunde sannerligen icke på något nämnvärdt sätt förstärka Rhenförbundets truppkontingent.

Då prinsessan Augusta föddes (1811), var väl det weimarska tidevarfvets sol nära sin nedgång, men hon lyste ännu, och hon lyste klart. Schiller och Herder voro döda, Wieland en ålderstigen gubbe, som väntade sitt snara slut; själfve hertig Karl August (han antog 1815 definitivt titeln storhertig) började redan af årens skröplighet få påminnelse om, att han i sinom tid skulle lemna plats åt tronföljaren, åt sin son prins Karl Fredrik, hvars dotter Augustas döpelse-

Äkta kvinlighet är intet annat än sann mänsklighet.

M. Lazarus.

akt då bildade ett litet högtidsaffbrott i den borgerliga stillheten vid det lilla weimarska hofvet. Men det låg ändå ett slags feststämning öfver det hela. »Man kallade Weimar nordens Athen», skref madame Staël i sitt just vid den tiden utkomna arbete om Tyskland, »och det var i själfva verket den enda plats, där intresset för de sköna konsterna var, så att säga, nationelt och ett föreningsband mellan samhällets alla klasser. Af denna lilla krets kan man lära sig att finna den stora verkan en sådan lefnadsriktning skulle få öfver hela Tyskland, om den allmänt adopterades.»

Ja, det låg något universelt i denna stämning, ett medvetande om något, som borde sprida sig öfver hela Tyskland. Göthe, ännu alltjämt själen i denna lilla weimarska värld, har äfven med makten af sin personlighet starkt inverkat på de båda uppväxande prinsessorna Maria och Augusta. Den mäktiga rörelsen, som drog med sig Napoleons fall, ledde äfven den weimarska stämningen i patriotisk strömfåra; den gamle hertigen Karl August anade, att Preussen här hade en stor uppgift att fylla, och tidigt visade sig hos honom den önskan att se sina bägge dotterdöttrar placerade åtminstone så nära den preussiska tronen som möjligt. Men den därvid anknutna franskhatare fanatismen var både för honom och för Göthe främmande.

Under sådana förhållanden växte de båda prinsessorna upp, erhöles en ädelt fosterländsk uppföstran, sådan den aldrig bättre kunde fås än i Weimar under Göthes ögon. Hertigens önskingar började redan gå i uppfyllelse, ty vintern 1826 förlovades prinsessan Maria med prins Karl af Preussen, en yngre broder till prins Wilhelm. Henne fann då Wilhelm v. Humboldt besitta »de kunskaper och den bildning, som man på grund af hennes stånd kan förutsätta, äfven den tyskt fosterländska, som hon just i Weimar företrädesvis kunnat erhålla». Han tillägger: »Systemen, prinsessan Augusta, skall redan nu, ehuru hon knappt trädt ur barnåren, hafva en ännu fastare och själfständigare karaktär. Hennes drag äro i högsta grad uttrycksfulla, och hela hennes gestalt skall säkerligen, om den ej blir en smula för stark, med åren utveckla sig ännu skönare, än den nu framträder.»

Prins Wilhelm, den äldre af de båda bröderna i Berlin, blef snart nog den, som kom att fästas vid den yngre af de båda systrarna i Weimar. Han var hela 14 år äldre än hon, han hade varit med på den sorgliga färden från Jena till Memel, han hade grämt sig öfver att ej ha fått vara med vid Leipzig, men han hade till slut fått vara med i kulregnet vid Bar sur Aube; han var redan verksam vid ledningen af den alltjämt fortgående preussiska härorganisationen, han hade som resande prins bevittnat den reaktionära furstepolitikens seger i Verona, och han hade med Niebuhr genomvandrat Roms fornlemningsvärld. Ja, allt detta var då godt och väl och endast egnadt att göra honom högst intressant för en ung flicka, som hade en »fast karaktär» och var »en smula för stark». Men — det finnes ju så ofta ett förargligt »men» — den preussiske prinsen hade också hunnit så långt i utveckling, att — prinsessan Augusta ej var hans första kärlek.

Hvad fröken Ebba Munck var och förblifvit för prins Oskar Bernadotte, det var fröken Elise Radziwill, likaledes en adlig hofdam, för prins Wilhelm af Preussen. Det var å ömse sidor en ren och innerlig ungdomskärlek, men här inträdde också denna »plikternas kollision», för hvilken prins Wilhelm blef utsatt, medan prins Oskar, befriad därifrån, fritt fick underkasta sig den nödiga uppoffringen för att följa sitt hjärtas maning. Fadersviljan, hvilken han alltid obetingadt hörsammade, reste sig öfverstigit mellan prins Wilhelm och hans tillämnade brud. Genom general Witzleben fick han den skrifvelse, hvori för honom framställdes »den hårda plikten att för statens och det kungliga husets väl uppoffra en ädel böjelse»; han kände sig förkrossad vid läsningen därpå, men han hentade sig och skref redan samma afton till konungen, att han var beredd att lyda.

I början af år 1827 skref man redan från Weimar: »Vår prinsessa Augusta tyckes mycket behaga prins Wilhelm, och berlinarne drömma redan om en andra förbindelse.» I febr. 1829 egde förlofningen rum i Weimar, den 10 juni höll prinsessan sitt högtidliga intåg i Berlin, och kort därefter firades förlofningen i ryska kejsarparets närvaro. Den 18 oktober 1831 föddes sonen Fredrik Wilhelm Nikolaus, den blifvande kejsar Fredrik III. Den 5 december 1838 föddes dottern Luise Marie Elisabeth, sedermera föräld med storhertig Fredrik af Baden samt moder till Sveriges nuvarande kronprinsessa.

Icke hvilade det egentligen någon romantik öfver detta äktenskap; det var ett »kristligt äkta förbund» för förverkligande af familjelifvets stora lufsuppgifter, och det är ju vackert så. Om någon af Göthes gestalter tjänat som förebild för prinsessan Augusta, så måtte det hafva varit Ifigenia, och hon kunde ju sägas hafva kommit till Berlin som Ifigenia till Tauris. Hon var »en smula för stark» för det känslösa lifvet, men hon var i fullt mått den plikttrogna makan och modern; skulle hon i väsen och gestalt kunnat förliknas vid någon af de antika gudinnorna, måste det hafva varit vid Juno. Som den allvarligt stränga modern åtnöt hon af sina barn framför allt respekt, då däremot fadern gaf ett mera gemytligt intryck. »Vid prinsessans undervisning», berättar Borchert, »var den höga modern personligen för det mesta tillstädes. Intet undgick hennes plikttrogna öga, och medvetandet därpå hade sådan inverkan på dotterns hela hållning, att hon ovilkorligen reste sig upp, då modern inträdde.»

Efter sin faders död (1840) uppsteg Fredrik Wilhelm IV på tronen, och som »prins af Preussen, presumtiv tronarvinge, bebodde nu prins Wilhelm med sin maka det då nybyggda, tämligen anspråklösa tronföljarpalatset vid Unter den Linden. Så brast stormen lös 1848; det visade sig, att »prinsen af Preussen» då icke var populär, han måste gå i »frivillig beskickning» till London, och på hans palats sattes inskriften »Nationalegendom» för att rädda det från förödelse. Efter återkomsten lefde han med sin maka någon tid i Koblenz, där han uppehöll sig som generalguvernör öfver Rhenprovinserna. Den konstitutionella monarkiens grundsats hade han dock förklarar sig vara trogen, och hans handlingar gifva ej nå-

got skäl till tvifvelsmål mot hans ord. Man må därvid erinra sig, att hans maka var dotterdotter till den furste, hvilken gaf den första konstitution, som någon tysk stat kommit i besittning af.

Mellan konungens hof och tronföljarens var sympatien på sista tiden icke obetingad. Drottning Elisabeths pietism och prinsessan Augustas humanism representerade två alltför skilda världsåskådningar. I sin kärlek till litteratur och konst bar den sistnämnda alltjämt Göthes prägel.

Som konung Wilhelm I uppsteg prins Wilhelm 1861 på tronen. Därpå följde de bittra striderna med landtdagen och sedan de stora krigen, hvilka fingo sin blodiga afslutning i det franska. Bismarcks våldsamma förfaringssätt har icke haft någon beundrarinna i drottning Augusta, lika litet som i kronprinsessan Victoria; den mäktige ministerpresidenten lät nog ibland förmärka sin otålighet öfver de hinder, han från det hållet hade att möta. Men sitt förnämsta äreminne har Augusta, både som drottning och kejsarinna, beredt sig genom det omfattande välgörenhetsverk, hvarmed hon under krigen arbetade på att, så godt sig göra lät, lindra nöden, och äfven efter återställd fred fortsatte hon därmed i ständigt större skala. Hvad man kallar populär, blef hon egentligen aldrig, men med den respektfulla vördnaden har med rätta blandat sig erkännandet, att hon förtjänar lefva i tacksamt minne.

Otto Sjögren.

Det porträtt af den nyss hädangångna kejsarinnan, som våra läsare möta å första sidan, är för vår räkning anskaffadt direkt från Berlin och framställer hennes bild från något tidigare lefnadsår.

Tvänne öden.

Den ena gick i träskor och vadmalsströja grå
Och vallade den enda kon i hagen,
Och torrt var hafrebrödet och mjölken tunn och
»blå»,
Som var den stackars »ungens» kost för dagen;
Hon hade vil eg moder, men icke modersvärd,
Sin faders namn hon ej fick lof att bära;
Hon skickades på socknen, fick gå från gård till gård;
Att »illa undt ej mättar» fick hon lära.

Den andra gick i sammet och uti sidenskor
Och fina seder re'n i vaggan lärde;
Hon tälte ej vid luften, bar handskar jämt och flor
Och visste på sig själf att sätta värde.
Hon saknade ej moder och icke modersvärd,
Sin faders ögonsten hon var tillika;
Af ömma händer sveptes hon i sobel och i mård,
Med guldband knötos lockarna de rika.

Den ena växte upp likt ett ogräs uti mark,
Som nöjas fick, blott ingen det förödde;
Och dock blef stängeln smidig och roten sund och stark,
Och helsans rosor uppå kinden glödde.
Väl föga godt hon hörde och lärde mindre än,
Och dock blef hjärtat varmt, och fromt blef sinnet;
Den ingen annan värddar och ingen minnes, den
Vår Herre värddar nog och har i minnet.

Den andra växte upp likt en drifhusplanta späd,
Som skyddad står för solen och för vinden,
Dock lutar kronan redan, och stängeln växer sned,
Och ingen purpur skiftar uppå kinden;
Och lifskraft kanske knappast med våren strömma vill
In i de blåa ådrorna, de fina:
Om Herren ej ger växten, man fjäfängt bjuder till,
Han är dock den, som låter solen skina.

Och ännu en sak: lären barnen att uppskatta god musik, då de hunnit tillräcklig ålder och omdömesförmåga. Importeren ej till hemmet ett nothäfte, endast därför att dess innehåll beklappas i Berns och på Hasselbacken. Det tyckes nästan, som om den simpla, vulgära musiken, den som tonar från orkestrarne i utlandets café chantants och sekundteatrar, skulle vara på god väg att uttränga all verkligt gedigen musik. Man skattar äfven för mycket åt dansmusiken med dess pikanta rytmer och esomoftast brist på innebörd. Begagnen ej så ofta om de store mästarne epitetet «tråkig». Flertalet af er har nog äfvenledes sagt, att en Walter Scott var tråkig, men ändrat åsigt efter närmare bekantskap.

I kännen alla det moderna tortyrredskap, som benämnas positiv. Ej nog med att pianot understundom nedsjunker till dettas simpla nivå, positivet har till och med själf, fast under förskönande benämningar sådana som orkestrionette, ariston och hierofon, sprängt de skrankor, som omgärda den husliga friden. Dessa maskiner innesluta i allmänhet ett urval af musikalskt kram, som tidigt leder de unges smak på villospar. Och jag erkänner med öppet visir, att en symaskin trampad af ihärdiga fötter och tillgodogjord af små trägna fingrar, för mig utgör en himmelsk musik i jämförelse med dessa musiklådors mekaniska gnissel.

Xantippa.

Då Dafne med den smidiga bysten framåtböjd trädde ut på dörrtröskeln till sitt hus, måste hon sluta de leende ögonen, ty solen sken bländande på husradernas väggar och på det ljusa kalkdammet öfver Athens gator. För att skydda sig kastade hon en flik af sin tunika kring hufvud och skuldror och smög sig så, i det hon begagnade den smala skuggan längs muren, in i grannhuset.

Där härskade dödystnad. Dafne lyftade förhänget till det första gemaket i höjden — där var tomt, de rödbrokiga väggarna stirrade på ett tarfligt bord och på de enkla triklinier*, som stodo på ömse sidor om bordet.

»Hon är helt visst i gynakeion**», sade Dafne till sig själf och lyftade ett annat förhänge, som täckte ingången till det bakom liggande gemaket — kvinnogemaket.

Och mycket riktigt, i den öppna porthvälningen, som förde ut till husets gård, satt på en vackert formad, enkel marmorbänk en ung kvinna. Hennes hvita, med en brokig kant försedda underklädning låg i mjuka veck kring hennes öfver hvarandra korsade, utsträckta fötter. Hennes chiton***, som äfven var hvit, lemnade de fina armarne fria, den ena hvilade helt tungt på bänkens ryggstöd. Omkring den unga kvinnans vackra hufvud slingrade sig tre röda band, som i nacken fasthöllo håret, sammansnodt till en knut. Nu vände hon de mörka ögonen, som sågo tankfulla ut, emot förhänget, som rörde sig.

Då hon såg Dafnes leende ansikte och skälmska ögon mellan marmorpelarne och förhängets mörka veck, kom det lif i hennes modlöst hvilande gestalt. En hastig vink bjöd den inträdande att icke göra buller. En hänvisning med handen mot gården förklarade också genast orsaken till den ängsliga vinken.

Där vandrade mellan de tvinande sykromorerna, utan att akta på de stingande solstrålarne, tvänne män omkring brunnen, hvars knappa vatten med möda banade sig väg genom ett lejongap ned i ett rött stenbäcken.

Dafne smög ljudlöst fram till sin i skuggan sittande väninna och satte sig ned på

* Låga soffor, på hvilka grekerna lågo under måltiden.

** Kvinnornas rum i det gammalgrekiska huset.

*** Grekernas underdräkt.

golfvet vid hennes sida, i det hon knäppte sina händer öfver den sittandes knän. Hon sökte uppfatta några ord ur mennens samtal, men hon hörde endast obegripliga, men välklingande ljud, när den äldre mannen med den lilla intryckta näsan, det tofviga skägget och det afrikanskt ulliga håret talade, och skarpa, skorrande toner, när den illa klädde, svartmuskige ynglingen öppnade munnen.

»Du,» hviskade Dafne, för hvilken det var omöjligt att lefva i två minuter, utan att prata eller skratta, »han är i själfva verket ful, din Sokrates.»

»Men han är stor, vis och har upphöjda dygder,» svarade Xantippa tillrättavisande. Likafullt afslutades lofprisandet med en suck.

»Hvad hör jag, min sötnos? På ditt äktenskaps första dag? Ångrar du dig att ha tagit den gamle Sokrates till man?» frågade Dafne, i det hon lyfte sitt lilla hufvud likt en nyfiken fågel.

»Nej,» svarade Xantippa med stolt öfvertygelse. »Han är en af Athens störste män, och jag bör visa mig lycklig, för att* min familj bestämt mig till han maka. — Du skulle blott ha hört de visa ord, med hvilka han i går införde mig i sitt hus. Han förklarade mig, att det finnes dämoner, som inverka på rena själar, i det de förleda till gärningar eller försummelse, kort sagdt, till det onda. Men det finnes en gud, som straffar det onda, och därför skall jag fortfara att vara god och ära denna gud genom att på det samvetsgrannaste uppfylla mina plikter. Men hur kan jag väl det, när Sokrates själf hindrar mig?»

Denna klagan, som begynnade i hviskande ton, höjde sig så småningom nästan till ett jammerskri och väckte Dafnes varma medlidande och hennes nyfikenhet.

»Han själf — hur kan det vara möjligt? Säg mig allt. Du vet, att jag gärna ville ha Antisthenes till gemål, och att jag alls inte är nöjd med, att min familj bestämt Glaukos för mig. Men kunde du öfverbevisa mig om, att det är dåligt att vara en filosofis hustru, kanske jag skulle tycka bättre om Glaukos.»

»Nåväl,» sade Xantippa med en ung husmors hela ifver, »det är ju min plikt att draga försorg om min herres måltider, men hur kan jag det, när han inte ger mig pengar därtill. Se, tre gånger gick jag till honom med den blygsamma bönen: »Gif mig en tetrabolon*, så att jag kan köpa grönsaker och fisk till ditt middagsmål.» Två gånger hörde han det alls inte, den tredje gången sade han till Euklides, som redan tidigt i morgse kom från Megara: »Euklides, låt oss inte störas af denna kvinna!»

Innan ännu Dafne hann utstöta ett rop af förfäran, stannade orden på hennes läppar, ty Sokrates och hans elev trädde fram till gynakeions bågfönster.

»Jag tror, solen visar middag,» sade Sokrates, »och jag är hungrig. Är måltiden i ordning, så låt oss spisa. Euklides vill deltaga däri.»

Dafne såg skadeglåd på Sokrates. Hon unnade både honom och den otvättade, mörke Euklides, som talade så illa, att hungern plågade dem. Men Xantippa blef blossande röd. Hon reste sig ödmjukt framför sin gemål och sade stammande, att hon tre gånger förgäfves bedt honom om en tetrabolon, men då Sokrates ej uppfyllt hennes bön, hade hon ej kunnat tillreda måltiden.

* Gammalt grekiskt mynt.

Euklides skrattade föraktligt och mumlade något om »undanflekter», »kvinlig rådlöshet» och liknande.

Men Sokrates förebrådde honom hans ord. »Var rättvis,» sade han mildt, »det är mennens förnämsta dygd. Då jag inte hörde kvinnans bön, var skulden min. Men en annan gång, Xantippa, höj din röst litet mera. Här har du en drachma, red i ordning aftenvarden litet tidigare än vanligt och styrk oss nu med en klunk vin. Och så, Euklides, fortsätta vi vårt samtal.»

Xantippas vackra ansikte strålade upp af en stilla lycka.

»Ser du,» hviskade hon sedan till väninnan, »han är stor och tänker rättfärdigt.»

Och hon mindes hans befallning att tala högre till honom.

Då filosofen den följande dagen, denna gång beledsagad af Antisthenes, samtalande vandrade kring gården, bad hon först med mildhet om penningar. Därpå, då han icke hörde det, höjde hon sin välljudande stämma och ropade så hårdt, att hon själf blef förskräckt:

»Sokrates, gif mig pengar!»

Äfven filosofen förskräcktes och gaf skyndsamt, för att ej störas i sin tankegång, de pengar, hans hustru anmodade honom om.

Men några dagar senare hade Sokrates redan vant sig vid hennes högljudda tal, och Xantippa måste ropa än högre. Däraf kom det, att Dafne redan efter några veckors förlopp sade till sina väninnor:

»Han I lagt märke till, att Xantippas stämma redan blifvit skarp och obehaglig. Då hon alltid måste skrika till sin filosof, skriker hon nu också till oss andra.»

Så begaf det sig, att Xantippa behöfde en ny klädning. Då det ändtligen lyckades henne att väcka Sokrates' uppmärksamhet, fann han dock ingen anledning till en dylik begäran

»Du ser ung och vacker ut i den klädning, du har. Fåfången är också en dämon.»

Xantippas klädning var emellertid verkligen icke längre bra, och hennes väninna Dafne gaf henne rätt däri, att en filosof inte förstod sig på sådana saker. Och då Xantippa därpå, högt skrikande och gråtande, åter fordrade penningar till en ny klädning, gaf Sokrates henne, blott för att bli fri från detta störande kält, mera pengar än hon behöfde. Nu kunde Xantippa dessutom köpa ett nytt hårspänne och ett ormarmband hos egyptiern, som under de senaste dagarne utbjudit sina varor i bazaren.

Nu märkte kvinnan, huru hon kunde göra sig lifvet behagligt, och huru hon kunde ernå saker och ting, om hvilka hennes ödmjuka sinne tidigare ej ens drömt.

Och snart var det ej endast Dafne och hennes väninnor, snart sade hela Athen och därpå hela världen, att Xantippa genom sitt kif och sin strid hade plågat Sokrates.

Stackars Xantippa!

Då som nu var det männen, som skapade Xantipporna. Men icke alla kvinnor, som måste kifvas med sina äkta män om hushållspengarne, komma in i världshistorien.

Ida Boy-Ed.

Sen till, att *Idun med Modetidning* finnes hos alla edra bekanta!

förefaller mig som en fågel, som en solig vårmorgon slagit sig ner på mitt fönsterbräde och sjunger, därför att det är vår rundt omkring — — men bara jag sträckte fram handen, skulle sången tystna och fågeln flyga.»

»Jag begriper nog, att jag måtte förefalla henne obetydlig, tråkig och dum. Men det är omöjligt att hjälpa; då hon talar om böcker, konst eller teater, sitter jag bara och tigger, men det är, därför att jag sitter i ångest, att hon skall sluta tala, så jag inte längre skall få höra det där förtjusande, sjungande tonfallet, hon har i rösten. Du vet ju, att jag hörde henne skratta, innan jag såg henne? Och att jag redan var kär i rösten, innan jag ens visste, huru vacker hon var. En kvinnas röst har aldrig bedragit mig, — där den är mjuk och varm och sjungande, där finns ett godt och friskt hjärta, om det också är sig själf omedvetet.»

Hon såg upp med en varm och tacksam blick i sina stora, mörka ögon. Hur godt det skulle ha varit att få älska en sådan man, — — hon tog nervöst till sig nya bref, — — »mor, om du såg uttrycket i hennes ögon just nu! De äro så stora, så allvarliga, att de kasta skugga öfver hela det lilla runda, näpna barnansiktet, och där blir en sådan tjuvande blandning af barnlighet och kvinlighet. Och så milda de kunna vara, när hon ser på blommor t. ex., hvar blick är en smekning nästan.»

»Och så är hon så outvecklade, oaktadt sin stora världserfarenhet. Hon han egentligen ej lefvat, förstår du, utan bara representerat efter inlärdas regler. Vårt lif, tankens och känslornas, har hon blott sett på teatern och snudat vid i osanna böcker. Jag tror aldrig, hon hört en ton af mänskligt lidande eller fröjd, som ej varit falsk eller förstämnd.»

Och så vidare, längre ner: — — — — — »Du skall inte döma henne, som du gör, mamma, hon känner sig ju inte själf, hon vet inte ännu, hvem hon är, hon tror sig vara någon helt annan. Hon har aldrig fått komma in till sig själf eller till andra människors väsen annat än genom konvensans medlareskap. Hur kan du då tro, att en sådan flicka är lycklig? Och utan att hon är lycklig själf, kan hon inte sprida lyckan omkring sig»

Denna gång var hon helt blek, då hon såg upp. Hade Johan rätt? Var hon inte lycklig? Hade hon aldrig varit det? Hvad var då lycka? Hon tog ett nytt bref — — — — — »hon har ju aldrig fått känna den glädje, som en uppoffring ger, eller den styrka, som en seger öfver sig själf innebär»

Var detta ett svar på hennes fråga? Ja, då hade hon aldrig varit lycklig! Ty i hela sitt lif kunde hon ej påminna sig en gjord uppoffring eller en försakelse eller en kamp. Hon hade fått allt, hvad hon pekade på, allt obehagligt hade afvägnats, först hos föräldrarna, där hon varit enda barnet och mycket klen, och sedan i hennes gifte.

Aldrig lycklig! Hvilken gränslös längtan efter lycka kände hon inte plötsligt, som ett oresonligt, oeftergifligt kraf. Ty en ny värld hade öppnats för henne i mannens bref, en, af hvilken den, hon lefvat uti, blott varit en vrånghild.

Hennes inlärdas salongslexor, hennes på förhand uttänkta svar och rörelser, hela den sammansatta mekanismen och det fint utarbetade urverket, som kallas en världsdam, oföränderligt korrekt och densamma vid hvarje timme

på dagen — det hade varit hennes lycka. Och nu stod uret stilla, ett hjul hade gått sönder, eller en fjäder sprungit af — och inom henne hade det blifvit tyst. Hon förnam ej längre det eviga tick-tacket af sitt eget lilla urverk — men blott en stor tomhet, som bredde sig ut öfver allt, där mekanismen förut tjänstgjort.

Hon grep åter efter mannens bref, men denna gång med skalfvande händer. För hvar och ett hon lade bort, steg ett häftigt: »mera! mera!» upp på läpparne. Hon satt med famnen alldeles full af bref, och utan att veta, hvad hon gjorde, tryckte hon hvar och ett till sitt hjärta, häftigt och varmt, innan hon lät det glida ned till de andra.

Alla talade blott om henne. Hela hans värld, rörde sig kring »hans lilla poem», som han kallade henne. Han blott lefde för att skaffa henne glädje. Än var det bön om hjälp att välja en dyrbar gåfva eller en öfverraskning, som mor och son beredde tillsammans, eller en fråga om resällskap till utrikes brunnar och bad, ty själf skulle han med någon drumlighet eller försumlighet bara retat henne. Hon var ju van vid en sådan världsmannarutin som faderns, och han, Johan, var en ohjälplig bourgeois i allt sådant — — — — —

— — — — — mera sällan kommo nu uttrycken af hans djupa kärlek, och det var dem hennes hjärta nu längtade efter. Jo, se här var ett: — — — — — »mor, du kan inte tänka dig en sådan vårdag det varit i dag. De hvita syrenerna hänga som brudslöjor i luften. Hon hade varit ute och plockat vilda blommor till vaserna, ty vi vänta främmande från stan, och när hon kom, varm, med det ljusa, lockiga håret som en guldsky kring hufvudet, gående genom den hvita syrenallén, och med famnen full af blommor, trodde jag det var våren själf, som kom, och jag öppnade fönstret — för att släppa den in; ofrivilligt räckte jag ut armarna för att lyfta henne upp från marken. Hon bröt en hvit syren och räckte mig genom fönstret. Nu står den här och doftar, på mitt skrifbord, och mina allra heligaste och bästa känslor, som alla höra henne till, gömma sig i de hvita små kalkarne»

Hon kunde ej läsa längre, en onämbar ångest pinade henne. Hvad kunde det vara? Hon visste det ej själf, hon hade aldrig lärt sig att tänka utan hjälp. Hon skulle velat gråta, gråta — — — eller le — — — hon visste ej rätt hvilket — — — hon skulle velat gå långt bort — — — ut i skogen — — — eller bort till den där syrenallén. Blommade den nu manne? Eller till en ström, en rik och mäktig, och lyss' på dess sång — — — eller bara få kasta sig ned och gråta.

Ack, bara få vara ung igen, men riktigt denna gång, ej med hopsnördt hjärta! — — — — —

Så började hon åter läsa. Ibland föllo bref från andra personer i hennes händer, men hon kastade otåligt undan dem. Det retade och plögade henne, att alla andra, utom hon, hade känt, älskat och beundrat honom.

Men hans bref blefvo småningom mera sorgsna, tyngre. Där talades nu mest om affärer. Då och då, när modern kanske klandrat, bröt kärleken fram som en lidelsefull glöd, så mycket starkare, som den tycktes undertryckt — — — — — »du har inte rätt att döma henne ohörd, mamma. Du känner henne ej, hon är bortskämd, det kan väl vara, men där finns intet ondt, blott obrukade krafter. Felet är ensamt mitt, hade jag blott vågat i början lägga hennes hjärta in emot mitt, så hade jag nog mäktat fylla dess tom-

het, om så också mitt eget skulle brustit, för att glida in i hennes, droppe för droppe. Men på det afståndet vi stå till hvarandra — hur är det möjligt? Och jag är rädd att bli löjlig» — — — — —

Hvilket fel? Hvad menade Johan? Och afståndet? Hennes föräldrar hade ju alltid lefvat i hvar sin del af våningen, och hon hade ju kopierat sitt lif efter deras. Hon kunde ej minnas, att hon annat än undantagsvis smekt mannen under deras korta äktenskap; det brukades ej i hennes hem; det hade där stämplats som ofint. Och i allt hade hon följt föräldrarnes exempel och böjt sig för »goda tonen». De hade gift bort henne, lofvat henne all den lyx, hon varit van vid. Och hon hade låtit dem bestämma. Hon hade fått allt, hvad de lofvat henne, och således hade hon alltid, tills i dag, trott sig lycklig. Men nu, nu visste hon, att lyckan var något helt annat — — — — — Hvad kunde Johan mena med fel? Här räckte inte de gamla tröstegrunderna till, så mycket fattade hon blott. (Forts.)

Från Iduns läsekrets.

En förfrågan.

Skulle någon eller några af Iduns många läsarinor, hvilka äro så lyckliga att ha ordet i sin makt, ej känna sig manade att bemöta Aves uppsats i nr 49 af denna tidning för i fjol?

Den, som skrifer dessa rader, har alltid dragit sig för att i skrift uppträda offentligt och vet sig alls icke ega den skicklighet, som erfordras för att våga »draga blankt» mot en, som för så skarpa vapen som Ave; men då hon önskat och väntat förgäfvat, att någon annan måtte göra det, och antager, att artikeln i fråga under jubelbrådskan förbisettes, så anhåller hon härmed att få fasta uppmärksamheten å den samma. Eller manne ej det anatema, som Ave utslungar i följande ord: »Hvarje kvinna, som åtager sig ett arbete af den art, att det lika bra lämpar sig för mannen som för henne, gör orätt emot hela samhället, ja, kränker sedelagens heliga allvar, om hon nedsätter arbetslönen på grund där af, att hon kan lefva på mindre inkomst än mannen» kräver ett litet genmäle?

Aves bevisföring är för öfrigt härvidlag sådan, att den synes mig punkt för punkt kunna gendrifvas.

I ett har Ave rätt: att det finnes sjelfviska arbetsgivare, hvilka betala en kvinna en så skamligt liten aföning, att vederbörande skulle blygas att erbjuda den åt en man; och det fastän kvinnan kan sköta samma syssla som mannen lika bra, om ej bättre: men, så ringa denna »skamliga aföning» är, kan man i alla fall kalla den lysande i jämförelse med, hvad en barnfröken, en hushållerska, ja t. o. m. de flesta lärarinnor erhålla. Och hvarför då förmena kvinnan att förbättra sin ställning? Därför att hon tager bort tillfällen till förtjänst för mannen, hvilken har större lefnadskostnader än hon, menar Ave. Ja, nog är det sannt, att mannens lefnadskostnader äro större än kvinnans; men om de också nödvändigt måste vara det, undra vi. Behöfver ej kanske kvinnan, om hon är frisk och arbetar strängt, äfven hon en god och kraftig föda, och kan ej hennes aptit också vara god? Jo, helt visst. Det är således ej åtandet, som gör skillnaden i lefnadskostnader så stor; men manne det ej möjligen kan vara drickandet, ja just drickandet, tillika med cigarrerna, kortspelet, kafélivet och mycket annat, som ej så noga kan specificeras.

Frågas nu, om kvinnan, på det att mannen skall få dessa sina lefnadsbehof tillfredsställda, ej är i sin goda rätt, då hon mottager en syssla, genom hvilken hon ej endast själf kan lefva, utan äfven, hvilket många gånger inträffar, är i stånd att understödja äldriga föräldrar och unga syskon; eller måste hon, utom arbetets tunga, äfven bära på medvetandet, att hon »kränker sedelagen»?

Ack, mina kära medsystrar, I, som tänken som jag, hjälpen mig att öfvertyga Ave i denna punkt. Jag, med min ovana att skriva, skulle göra det alltför klumpigt, och min föresats var verkligen, som jag i början antydde, endast att påvisa, fastän jag, drifven af mitt intresse för saken, glömt mig och öfverskridit den gräns, inom hvilken jag borde hållit mig.

Elma.

Förslag till matordning för veckan 18—25 jan.

Enklare bord.*

- Söndag:** Hvitkål.
Grisstek.
Brödpudding.
Måndag: Stufvad lake.
Puré af torra gröna örter.
Tisdag: Kött och potatispudding.
Snarkokt soppa.
Onsdag: Kokt färbringa med dillsås.
Dansk soppa på sagogryn.
Torsdag: Hachis på får.
Buljong med grönsaker.
Fredag: Stekt färsk sill med senapssås (sauce Dijon).
Soppa på färhals (eng. mutton broth).
Lördag: Kallops med stufvade morötter.
Risgrynsvälling (fransk).

Anm. 1. För att personer, som eljes icke må väl af hvitkål, skola kunna fördraga den, gör man väl i att förvälla kålhufvudena i vatten, innan de sönderskäras.

Anm. 2. Kallops kan på ett lika praktiskt som utmärkt sätt kokas, om man i en kastrull med öfvergröpande lock (fransk kastrull) lägger köttet med lök och kryddor och därefter insätter kastrullen i en kakelugn, där brasan nyss utbrunnit och spjället är färdigt att stängas. Kastrullen intages följande dag, då man endast behöfver till fullo anrätta kallopsen i och för serveringen.

Till kallops kan man med mycken fördel använda godt hästkött, hvilket kokt på det angifna sättet blir utmärkt.

Recept.

1) *Snarkokt soppa:* Skorpor, citronskal, kanel, smör och litet salt kokas med så mycket vatten, som man vill hafva soppa. Då skorporna kokt sönder, drifvas de genom sil, afredas med ägg-gulor, grädd, vin och socker; om man så vill, iläggas russin.

Litet vin, marsala eller madeira, lämpa sig godt för ändamålet.

2) *Dansk soppa på sagogryn:* Sagogryn kokas långsamt på sakta eld till en simmig soppa, som, sedan den lyfts af elden, tillsättes med vispade ägg-gulor, efter behag och personernas antal, renskt vin och socker efter smak. Russin kokas särskildt och sättas jämte spadet till soppan, som därefter serveras.

3) *Soppa på färhals:* Man kan använda hvilket stycke färskött som helst, men vanligen tages halsen. Köttet lägges i kastrull, sedan benen blifvit knäckta, jämte purjulök eller i brist därpå rödlök, morötter, kålrot, selleri, ett par nejlikor, hvarpå såsen påfylles och allt sammans får koka upp, skummas och därefter sättes på sakta eld att koka sakta i omkring tre timmar. Under tiden kokas 2 till 3 timmar perlgryn, och då dessa äro väl färdiga, tillsättes man samma slags rotsaker, man förut lagt i soppan — man bör nämligen dela de rotsaker man vill använda i två delar — hvarefter soppan genom sil uppsilas öfver grynen och rotsakerna. Därpå får alltsammans koka ytterligare en timme eller, till dess att rotsaker och gryn äro fullkokta, då soppan serveras.

Köttet kan serveras i soppan i tärningar eller också särskildt med smör-sås och persilja eller med löksås.

4) *Sauce Dijon:* 8 skedar smält smör sättas på elden i kastrull med 2 teskedar fransk senap och litet peppar och salt; då det kokar, aflyftes kastrullen och tillsättes en bit kallt smör, hvarpå såsen serveras, så snart detta

* Matsedlar för finare bord komma hädanefter att meddelas endast i hvarannat n:r, då behovet af dessa ej kan vara så stort som af de enklare.

smält. Äfven engelsk eller vanlig gul senap kan användas, men fransk senap är finare. O. H. D.

Våra barn.

Sysselsättning. Gula örter läggas öfver natten i vatten. Vattnet silas af. Örterna torkas. Barnen få dem nu tillsammans med en del tändstickor med afskräpad tändsats och kunna därpå förfärdiga hvarjehanda småsaker genom att sticka in stickorna i de mjuka örterna, såsom stolar, bord m. m., som sedan beläggas med papper, tyg eller dylikt.

Bostaden.

Fönsterskärm. Man låter göra en ställning af rotting, sammansatt med blanka stift och öfverspänd med lenong. Skärmen består af fyra gafflar, c:a 45 centimeter i fyrkant hvardera, sammansatta med gångjärn, så att den kan böjas inåt på midten och utåt på sidorna.

Man skaffar sig creton eller kathun med stora figurer och buketter, hvilka sedan ordnas på lenongen och fastsättes med klister, bestående af mjöl och vatten.

Ställd mot dagern är den förtjusande vacker och pryddig. Den jag vänt mig till, efter flere försök på annat håll, för att få ställningen förfärdigad, är en bokbindare Östlund, Jaboksborgsgatan 25, öfver gården 2 tr.

Linnea.

Att snabbt göra upp eld. Man kan ge den husmor rätt, som sade, att hon bedömde sina tjänarinnor efter det sätt, på hvilket de drogo försorg om torrt och finspantadt bränsle att göra upp eld med. Det är en så lätt sak att alltid hålla torrt bränsle och spara mycken tid att hafva det till hands, i stället för att man först skall spanta, kanske till och med hemta från kallare eller vind, när där skall göras eld.

Den säkraste och billigaste metod att göra upp eld på är att ha väl finspantade, torra stickor, som brinna, så snart man sätter en tändsticka till. Hvad det gäller är att få elden att brinna bra på en enda punkt, ty därifrån utbreder den sig då helt snabbt till det öfriga bränslet. Man bör därför helst bryta de fint hugna eller spantade fyrstickorna i längder på 8—10 cm. (3—4 tum); ofvanpå dessa stickor läggas några tjockare. Iakttages detta kunna papper, braständare och andra hjälpmedel undvaras. Användandet af fotogen bör hvarje husmor bestämdt förbjuda; det är endast odugliga, slarviga tjänstflickor, som gripa till detta farliga hjälpmedel, som redan medfört så många sorgliga följder. »Brasan vill inte brinna», bör man aldrig höra, hvarken från husmoderns eller tjänarinnans sida. Skulle dåligt drag i skorstenen vara orsaken, är det vederbörandes plikt att genast vidtaga rättelse häraf. Men där allt är i ordning, bör man på en minut kunna göra eld i spis, kakelugn eller kamin. Och, som sagdt, en duglig tjänstflicka är alltid väl försedd med torrt, finspantadt fyrbränsle.

Elsa.

Drycker.

Brinnande punsch och holländsk punsch. Den förra: en butelj rödvin, 1½ but. hvitt vin, ½ kilogram socker och en god ¼ liter rom upphettas tillsammans till nära kokning, tagas då från elden; man antänder med en pappersfidibus och serverar den brinnande. Sedan lågorna slocknat, kan man efter behag tillsätta något varmt vatten eller te.

Den senare: 16 gram fint te öfvergjutas med 1 liter sjudhet vatten; sedan teet dragit i 10 minuter från silas det. Till dekokten sättes ½ kilogram socker, på hvilket man afrifvit

Iduns läsarinna

bedjas uppmärksamma annonsafdelningens rubriker

Tjänstsökande och Lediga platser.

Red. befordrar gärna alla inkommande frankerade svar, som bära tydligt annonsnummer eller signatur, till annonsör, som vid annonsens insändande meddelat Red. namn o. adress.

Bäst är att vid annonsens insändande bifoga likvid i penningar eller gångbara frimärken. Hvar och en kan själf beräkna annonskostnaden, enär hvarje total stafvelser bilda en rad å 25 öre. Minst fyra öfverskjutande stafvelser räknas som full rad. Sålunda räknas 87 stafvelser som 9 rader; 82 stafvelser som 8 rader.

Alla lättförstådda förkortningar äro tillåtna.

Idun är för kvinnliga tjänstsökande bästa annonstidning!

Allt, som rör damernas värld, annonseras bäst i Idun!

3—4 oranger, och en butelj gammal jamaikarom tillsättes.

La comtesse.

Husgerådet.

Fläckar på silfverskedar, med hvilka man ätit ägg, aflägnas lättast, genom att man gnider dem med soda.

Elsa.

Klädedrägten.

Ylletyger bli vattentäta, om de en timme läggas i en lösning af ättiksyrad lerjord vid 45 graders värme. Efter badet pressas, torkas och strykes tyget.

En vacker, glänsande blanksmörja. Man blandar 300 delar bensvart, 160 delar dextrin och 20 delar alun, rör detta samman med 240 delar melass, 100 delar träättika och 30 delar vatten och sätter härtill, när massan är väl samarbetad, 65 delar vanlig bomolja och 85 delar engelsk svafvelsyra. Skall svärtan bli otadligt svart, får man begagna bästa sortens bensvart.

Allmännyttigt.

För att hindra färgerna flyta i hvarandra, när man målar på silke o. s. v., kan man blanda dem med litet renad oxgalla, som finnes att köpa å apoteken.

—pp—

Matlagning.

Saltning och rökning af skinkor. Så kallade Ashlands skinkor, som i Amerika betinga de högsta salupris, beredas på följande sätt:

Till 4 medelstora skinkor tagas 450 gram fint salt, 150 gram salpeter och 300 gram brunt socker, väl blandadt. Dermed gnidas skinkorna på båda sidor, hvarefter de nedläggas i tätt kärl och få stå i kallt rum i 3 veckor. Därefter afhålles den lake, som samlat sig på botten i kärlet, och en lake, kokt af salt och vatten, så stark, att ett ägg flyter därpå, hålles kall öfver skinkorna. I denna lake få de ligga i 3 veckor, tagas därpå upp, gnidas med salt, upphängas att torka under några dagar och rökas med enris, tills de bli ljusbruna. Därefter insys hvarje skinka i tyg, som hvitlimmas, torkas och hvitlimmas ånyo. M.

En god kall rätt. Lax skäres i skivor, som urvattnas något; kokt kall potatis skäres i skifvor; när laxen är urklappad, lägges först ett hvarv potatis i en karott, så lax (på laxen strör man något hvitpeppar) hvarfals, tills karotten är full — då skär man ägg, kokta 7 minuter, i klyftor eller half-

vor, så många man vill kosta på, så gör man en stark men god skarpås af senap, hvitpeppar, socker, ättika, god grädd och håller rikligen öfver alltsammans; får stå med såsen en stund, innan det ätes.

(Forts. å följ. sida.)

Annonsor.

Annonspris: 25 öre pr petitrad (=10 stafvelser)
Ingen annons införes under 1 kr.

LEDIGA PLATSER.

Van Lärarinna,

med förmåga att meddela undervisning för flickor till inträde i de högre klasserna och som talar franska och är kunnig uti musik och handarbete, erhåller plats nu genast. Eleverna äro tre flickor, därpå den äldsta är 11 år.

Vilkor: 150 kr. och ett vänligt bemötande. Svar jämte fotografiförteckning sändas till »X.», Nettraby.

[G. 10102] [1389]

Guvernant

med vana att handleda och undervisa i vanliga skolämnen, språk och musik, önskas för flickor, af hvilka den äldsta på nionde året. Reflekterande hänvände sig med referenser samt uppgift om ålder och löneanspråk till Borgvik, Vermland, poste restante. [1380]

En enkel, anspråkslös flicka, hvilken kan deltaga uti stickmaskinsarbete samt andra handarbeten, som fodras hos en familj, kan genast få plats på landet. Svar lämnas till Iduns byrå, »25». [1405]

OBS.

För en anspråkslös och skicklig lärarinna finnes plats nu genast ledig.

Fordringarne: vanliga skolämnen, språk och musik. I samma familj emottages ett äldre fruntimmer i helinackordering.

Reflekterande erhålla vidare upplysningar af Fru Amanda Iverson, adress Deragård & Algutsboda. [G. 10368] [1413]

Ett pålitligt — helst äldre — fruntimmer, som vill åtaga sig, dels en husjungfru och till en del äfven en hushållerskas åligganden, erhåller den 24 nästkommande april plats i en mindre familj på landet. Svar till »100 A.», Iduns redaktionsbyrå. [1403]

Iduns Uträttningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher gratis åt Iduns abonnenter och för uppdrag åt andra mot en obetydlig ersättning. Alla saker skickas mot efterkräff och få returneras (dock genast) mot fraktkostnaden. Dubbelt porto torde medsäändas.

[1349]

med något underlifslidande eller någon mag-åkomma. Vissa medikamenter kunna ge anledning till fäddar, så t. ex. tjära, hvarför tjärtvål, som så ofta användes, ingalunda är att rekommendera.

Hvad beträffar behandlingen, så bör man tvätta ansigtet hvarje morgon (i vissa fall oftare) med såpa eller tvål och varmt vatten för att upplösa det ansamlade hudfettet (pormaskarne). En gång i veckan eller så böra de största pormaskarna utpressas. På qvällen ingnides någon lämplig salva (t. ex. 1 del fäddt svafvel på 10 delar lanolin). Efter någon tid göres en paus i ingnidningarna, för att ej huden skall bli för mycket retad. — Föreligger någon af de ofvan nämnda sjukdomarna, böra dessa naturligtvis samtidigt behandlas.

Många fall af fäddar äro särdeles envisa, och svårare fall (särskildt den art af fäddar, som plägar kallas »kopparros») fördrå ofta behandling af och hos läkare, som mera speciellt sysselsätta sig med hudåkommor.

Mary. 1) Ni gör klokt i att vända Er till läkare för att få edert bröst undersökt och få behandling föreskrifven på grund af denna undersökning äfvensom för Er allmänna svaghet. I öfrigt bör Ni söka vara så lugn som möjligt; någon direkt anledning till farhågor har Ni enligt vår tanke icke. 2) Dessa kunna kännas än tidigare än senare. Säkrate bestämmes Ni tidpunkten efter sista menstruationen (i medeltal 275 dagar från första dagen af den samma räknadt).

Eva. Ingnid hvarje afton en salva af 1 del fäddt svafvel och 2 delar »inkosid» på 20 delar codeream. Begagna varmt vatten till tvättningarna. Undvik hetsig dryck och mat, äfvensom mycket varma soppor eller drycker. Dr — d.

Frågor.

N:r 360. Frågas, om det finnes något medel att utrota s. k. »mjöldagg» från rosor?

N:r 361. Hvarmed böra galoscher torkas, för att hålla sig blanka, eller finns det något att åter kunna gör dem blanka med?

Buffalo Bill.

N:r 362. Tre systrar, hvilka alla äro i högsta grad närsynta, fråga, om någon af Iduns läsarinor kunde och ville gifva dem någon bot för närsynthet. Pince-nez hålls icke på deras platta näsor, och glasögon vilja de ogerna begagna, då det är så misskändande för fruntimmer. Kunde möjligen hypnotism hjälpa?

Tre unga fönstör.

N:r 363. Kan någon af Iduns välvilliga läsarinor säga mig, hvar man får köpa fin spån till spånarbeten, ungefär 1 meter långa samt 2 eller 1 1/2 tum breda.

Jenny.

N:r 364. Kan någon af Iduns läsarinor gifva mig beskrifningar på, hur »rjåsta» strufvor tillagas, vore jag tacksam. Jag har ej kunnat upptäcka det i någon kokbok.

Si.

N:r 365. Hur fördrifves obyra från törnsor?

Si.

N:r 366. Hvarifrån kan man erhålla ett trefligt mönster till ett »knuttäcke»?

Si.

N:r 367. Huru göra för att vid sirupsberedning i hemmet (verkligen) erhålla 5 kannor sirup. Jag har nyligen kokat sirup efter den i Idun förekomna beskrifningen, men erhöi endast 3 1/2 kannor, och likväl var den ej så tjock, som jag hoppats, den skulle blifva. Förfaringssättet följdes mycket noga.

A. St-g.

N:r 368. Vill någon af Iduns läsarinor godhetsfullt gifva en beskrifning på en treflig virkad res- eller rökmossa?

Olålig fästmo.

N:r 369. Beder härmed om upplysning, huru man skall kunna rengöra skridskor? Jag tror, att många skulle vilja veta detta, tills »skridskosången» börjar.

Lovin.

N:r 370. Ville någon af Iduns läsarinor godhetsfullt lemna upplysning om bästa sättet att förvara fläsk året om. Att torka det är försökt, men då blef det härskt; sedan har jag låtit det ligga i laken, men äfven det var ej tillfredsställande, ty det blef då mycket bäskt.

Eng husmor på landet.

Innehållsförteckning:

Kejsarinnan Augusta af Tyskland; af Otto Sjögren. (Med porträtt.) — Tvänne öden; poem af Mathilda Langlet. — Den unga hustrun i äktenskapet. — Om god musik och dålig musik m. m.; ett kåseri för damerna af Karl Benzon. — Xantippa; skiss af Ida Boy-Ed. — Barn och tidningar; af Barnavän. — Iduns panoptikon; af Seavola. — Förlofvadt folk; af Hans Stolte. — Ett budskap. — Om ordningen i hushållet. — Må exemplen varna! — En oppgjord räkning; af Sune Folkesson. — Förelag till matordning för veckan 18—25 jan. — Våra barn. — Bostaden. — Drycker. — Husgerädet. — Klädedrägten. — Allmännyttigt. — Matlagning. — Tyvännen. — Husdjuren. — Läkareråd. — Frågor.

CARL WARMUTH,
Christiania,
Kungl. Hofmusikhandlare.

På mitt förlag utkommet och är att tillgå hos alla Bok- & Musikhandlare:

Agathe Gröndahl
Album Pianoværker,
innehållande
11 Favoritkompositioner
kr. 3: 00.

Agathe Gröndahl
Album Sångværker,
6 Favoritsånger, m. piano
kr. 2: 00,
med original- och översatt engelsk text.

Mot direkt insändande af beloppet tillsändas häftena franko pr post. [1401]

JOH. ÖHRVALLS
Plissé- och
Persiennefabrik
43 Sibyllegatan 45
Stockholm.

Rekommenderar sin tillverkning af varaktiga, praktiska o. billiga gardiner och persienner af papper.

OBS. Ombud för Liljeholmens Persiennefabrik (Engelskt patent). [1407]

Husmödrar!
Försöken Th. Winborg & Cris i Stockholm tillverkningar af

Concetrerad Ättika
på flaskor för utspädning.

Senap,
blandad efter engelsk och fransysk smak, flere sorter.

Biffstekssås.

Soja,
Malda kryddor (garanteras oblandade) på bleckdosor med genomborradt lock.

Bordsalt i paket om 425 gram (= 1 skålp.) flere gånger prisbelönade och fullt jämförliga med de bästa utländska fabrikat. Tillhandahållas hos Hrr specerihandlare. [1339]

Sparsamma Fruar.

Härmed tillkännagifves, att jag efter min moder Fru B. Sundemans fränfalle öfvertagit den Ylleaffär, hon bedref i nr 11 Artillerigatan. Ull och gammalt ylle mottages hädanefter till spånad. Väfnung af tyger, schalar, filter m. m. hvarje dag i Klara Norra Kyrkogata 12, i tr. Hvar och en får sitt ylle tillbaka i form af garn.

OBS. Blott ett halft kilo ull till hvarje kilo gammalt ylle!

Hildur Andersson,
född Sundeman.
Telefon 794. [1361]

Hvar kan verkligen godt te erhållas?
Mina äkta teer säljas endast kontant, och då alla mellanhänder undvikits, kunna de lemnas billigare än hos någon, hvilket ock bevisats af att omsättningen 1889 fyradubblats.

Pr efterkräff, postförskott å 1: 80, 2: 40, 2: 80, 3: 60, 4: 80 pr 1/2 kilo (för 15 kronor fraktfritt).

Alex. Barclay, Göteborg.
(Nord. A.-B., Göt. 2670x10) [1338]

Läroanstalt för Damer.

I bokhålleriskolan vid Gnesta utbildas fruntimmer till dugliga kontorister och kassörer i alla branscher af affärsverksamhet. Undervisningen består af en genomgång praktik väl förfaren kontorist och tvänne lärarinor. Skriftliga förfrågningar besvaras mot porto af fröken A. Keventer, adr. Gnesta.

Ref.: Föreståndaren för Labbetorps Bokhålleriskola Herr C. J. Lindeberg, adr. Kilsmo. [G. 10487] [1412]

Richard Anderssons Musikskola

är nu åter öppnad den 7 januari 1890.

Honorar för Vårtermin (5 månader):

Piano: Klass I. Nybörjare, a) 2 elever på 1 timmes lektion 2 gånger i veckan: kr. 40 för hvarje elev; b) 2 elever på 1 1/2 timmes lektion 2 gånger i veckan: kr. 60 (för hvarje elev). Klass II. Mera försigkomna, a) 2 timmar i veckan: kr. 125, b) 1 timme i veckan: kr. 65. **Harmonilära och Kontrapunkt:** Klass I. 4 elever på 1 lektion i veckan (2 timmar) kr. 40. Klass II. 1 elev 2 gånger i veckan Kr. 50.

OBS. Påbörjad månad räknas för hel. Skriftliga anmälningar till den 3 jan., muntliga den 3 och 4 jan. kl. 11—2, 5—7. Mottagningstid: onsdagar och lördagar kl. 1,30—2,20 e. m.

[1377] [G. 23291] **Stockholm, Brunnsgatan n:r 28, 2 tr.**

Illustrerad Familjeblad!

Om denna förträffliga familjetidning säger Teologisk Tidskrift (Red. H. H. biskopen m. m. M. Johansson): »På denna förträffliga illustrerade tidning — — — önska vi fästa våra läsares särskilda uppmärksamhet.» **Gratisnummer** erhålles. Kristinehamn i nov. 1889.

[1334] [G. 27814] **Johannes A. Nyvall.**

Ett tillfälle att köpa så billigt
återkommer aldrig.

30,000 meter 1:ma Halfylle Flaneil som kostar grå 70 öre, röd 88 öre och hvit 84 öre, bortslumpas till grå 51 öre, röd 61 öre och hvit 61 öre metern.

A. Williamson, Stockholm.
Vesterlånggatan 57, 1 tr. upp. [1373]

Tandläkaren ROLAND MARTINS Tandpulver

försäljes i Stockholm: på alla Apotek, hos C. F. Dufva, Drottninggatan 41, i de större parfymbodarna, m. fl. m. fl. ställen. [1332]

Husmödrar!

Kasten aldrig bort gammalt stickylle! Undertecknad emottager jämte ull äfven gammalt ylle till spinning, väfnung (för hand), schal- och filtberedning. Hos mig spunnet s. k. trasgarn är bevisligen det bästa och vackraste, som kan erhållas. Spånadslönen den billigaste i Stockholm. Beredningen af filter oöfverträffad.

Otto Elmgren,
Vesterlånggatan 66. [1339]

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras. Aldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwechters berömda fabriker.

GUST. PETERSSON & Komp.,
38 Regeringsgatan 38.

Flyglar, Tafflar och Pianinos från J. G. Malmsjö. [1367]

Mört och välsmakande

Spisbröd
33 öre,
Knäckebröd
40 öre.

Drottningg. 77.

10 kg. hemsändes. Obs. Hvarje kaka märkt med E. S. — E. K. Samuelsson. Etabl. 1854. Telefon 59 26. [1384]

Engelska Magasinet

är flyttadt till 49 Regeringsgatan, 1 tr. Höstlagret nu inkommet. [582]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris — enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.

Försäkrings-Aktiebolaget

Skandia

Stockholm

Kusfundkontor: Mynttorget 1.
[1366]

[1366]

RAMLOSA

Min nya priskurant
öfver rikhaltiga förråd
af alla slags
plantskole-
artiklarär nu
utkommen

[1351] och tillsändes

franko.

Helsingborg i sept. 1889

N. P. JENSEN

GUSTAF HOLMBLOM

KAPP-FABRIK

38 Vesterlånggatan 38

Nedra botten, 1 o. 2 tr. upp.

[1352]

Bort med liktornarne!

Deletor.

Ett nytt, osvikligt, smärtfritt liktornsmiddel (bättre än Colloidin och alla andra liktornsmiddel) borttager fullkomligt liktornar med roten inom kortaste tid. Inlagdt i eleganta kartonger har Deletor den stora fördelen framför alla dylika medel, att man ständigt bär det på sig. Hvar och en som har liktornar skall skatta sig lycklig efter att hafva använt Deletor. Hvarje kartong kostar 1 kr., som insändes som postanvisning eller i sparmärken. Post- o. telegrafadress »Deletor», Mörsil.

[1340]

Alla fördelar framför andra sorter!

Allmänt erkänt bästa

Snörlif "La Gracieuse",

såväl i höga som låga former, finnes endast att erhålla hos

Henric Labatt,

Kongl. Hofleverantör,

27 Drottninggatan 27

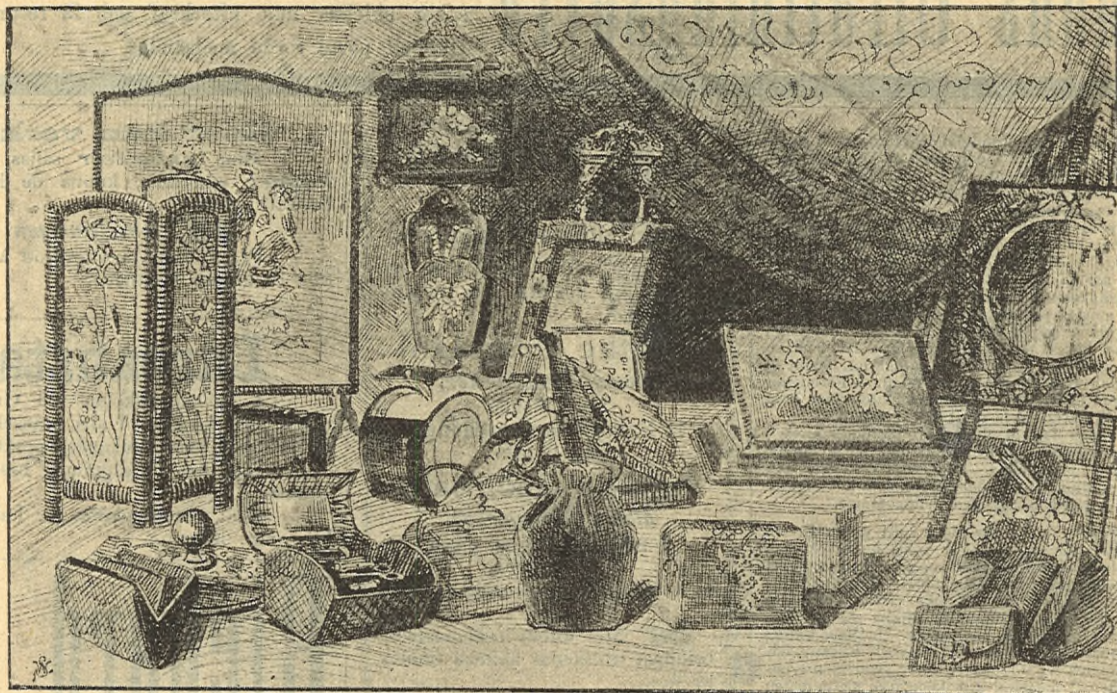
Stockholm.

Obs. Tillsändes, om lifvidden uppgifves i centimeter eller decimalt.

[1355]

Otto Gillbergs Etui- & Portföljfabrik

36 & 38 Hamngatan, Stockholm.

Specialaffär för alla slags monteringsarbeten i skinn, plysch, sammet och siden samt infattning af alla slags taflor.

[1395]

Försök Germania!

Germania klädningstyget är ett nytt, nästan outslitligt, tjockt och varmt klädningstyget, som tillverkas i moderna mönster. Priset endast 49 öre metern = 29 öre aln. Kan endast köpas hos tillverkaren A. Williamson, Stockholm. Vesterlånggatan 57, 1 tr. upp.

Obs. Den, som ej är belåten med sända varor, får retournera dem. Profver endast då 20 öre följa.

[1374]

Småbarnens glädje.

Carl Warmuth, Christiania

Kungl. Hofmusikhandlare.

Just nyss utkom 5:e upplagan af

Barnens Dansalbum

20 favoritdanser, ganska lätt

satta för piano. 1:a häft.

1 kr.

3:e upplagan af

Barnens Dansalbum

Nytt häfte. 20 favoritdanser, gan-

ska lätt satta för piano.

2:a häft. 1 kr.

Mot ins. af beloppet tillsändes häftet franko. Fås hos alla bok- och musikhandlare.

[1402]

Permar till Idun 1889

finnas nu tillgängliga i på samma gång elegant och praktisk utstyrsel, så att damm och smuts ej häfta vid dem.

De tillhandahållas dels i blått och guld, dels i rött och guld med klothrygg. Priset är i år

1 krona 25 öre.

Inga permar expedieras, utan att beloppet först insändts antingen medels postanvisning eller ock i sparmärken (ej frimärken!). Efter erfarenheten från förra året, vilja vi enträget uppmana Iduns läsarinna att med första insända sina rekvisitioner, på det de må vara säkra om att ej komma, sedan upplagan, som på förhand bestämmes, är slutsåld.

Obs! Dem af Iduns läsarinna, som sakna nr 7 och 9 för detta år, meddelas, att dessa nummer komma att nytryckas på nyåret, för så vidt minst 100 anmälningar härom, åtföljda af rekvisition på permar, ingå. För öfrigt kunna öfriga nummer af årgången erhållas till komplettering mot insändande af 15 öre i frimärken pr nummer.

Med utmärkt högaktning

Frithiof Hellberg

(1359)

Red. o. utgivare af Idun.

Vänner

af god, sedlig och intresserande läsning böra vilkorligen prenumerera å Illustrerad Familjeblad. Gör ett försök!

Kristinehamn i nov. 1889.

[G. 27815] [1408]

Johannes A. Nyvall.

Extra 1:ma qualité

nyppeltråd

i alla finlekar,
hvaraf profver på begäran sändas.K. M. LUNDBERGS
Bosättningsmagasin

7 Storkyrkobrinken 7

Stockholm. [1415]